

Ārlietu ministrija

Latvijas Republikas nacionālais ziņojums par ANO Konvencijas par jebkuras sievietes diskriminācijas izskaušanu (CEDAW) izpildi

Latvijas pārstāvja starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās birojs

Ārlietu ministrija

Saturs

1. Kas ir Konvencija par jebkuras sievietes diskriminācijas izskaušanu?
2. Latvijas pārstāvja starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās biroja (turpmāk - Birojs) kompetence
3. Nacionālā ziņojuma sagatavošana
4. Nacionālā ziņojuma aizstāvēšana
5. Nevalstisko organizāciju iesaiste

Ārlietu ministrija

Kas ir Konvencija par jebkuras sieviešu diskriminācijas izskaušanu?

- 1979.gadā ANO Ģenerālā Asambleja pieņēma Konvenciju par jebkuras sieviešu diskriminācijas izskaušanu (turpmāk – Konvencija). Konvenciju ratificējušas 189 valstis.
- Konvencijas mērķis ir nodrošināt vienlīdzīgas tiesības vīriešiem un sievietēm. Konvencija noteic, kas var tik uzskatīta par vienlīdzību un kā to sasniegt.
- Konvencija nosedz 3 dimensijas sieviešu situācijai valstī: pirmkārt, pilsoniskās tiesības un sieviešu tiesiskais statuss valstī, otrkārt, cilvēka reprodukcijas jautājumi, treškārt, kultūras ietekme un dzimumu attiecības sabiedrībā.
- Konvencijas izpildi uzrauga Sieviešu diskriminācijas izskaušanas komiteja (turpmāk – Komiteja).

Ārlietu ministrija

Latvijas pārstāvja starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās biroja (turpmāk – Birojs) kompetence

Birojs ir atbildīgs par nacionālo ziņojumu sagatavošanu un izskatīšanu par Konvencijas un 5 citu ANO starptautisko līgumu izpildi Latvijā, proti:

1. Apkopo informāciju no citām institūcijām par Konvencijas izpildi Latvijā pirms nacionālā ziņojuma izstrādes;
2. Izstrādā nacionālo ziņojumu un iesniedz Ministru kabinetā;
3. Izveido delegāciju nacionālā ziņojuma izskatīšanai ANO, kuras sastāvu apstiprina Ministru kabinets;
4. Apkopo Konvencijas izpildes uzraudzības mehānismu ietvaros pieprasīto papildinformāciju un iesniedz to ANO;
5. Nodrošina pēc nacionālā ziņojuma izskatīšanas Konvencijas izpildes uzraudzības mehānismu noslēguma apsvērumu tulkošanu latviešu valodā, publicēšanu oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" un izplatīšanu.

Ministru kabineta 2017.gada 7.marta noteikumi Nr.121 «Pārstāvības kārtība starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās»

Ārlietu ministrija

Nacionālā ziņojuma sagatavošana

Konvencijas dalībvalstīm ir pienākums ne retāk kā 1x4 gados iesniegt nacionālo ziņojumu par Konvencijas izpildi Komitejā:

- Latvija līdz šim Komitejā ir iesniegusi Konsolidēto sākotnējo, otro un trešo ziņojumu par Konvencijas izpildi par laika posmu līdz 2002.gada 1.janvārim;
- Šobrīd izstrādātais nacionālais ziņojums ir otrais nacionālais ziņojums par Konvencijas izpildi par laika posmu no 2005.gada 1.janvāra līdz 2017.gada 31.decembrim;
- Nacionālā ziņojuma izstrādē piedalījās: Iekšlietu ministrija, Izglītības un zinātnes ministrija, Kultūras ministrija, Labklājības ministrija, Tieslietu ministrija, Vides aizsardzības un reģionālas attīstības ministrija un Veselības ministrija;

Ārlietu ministrija

Nacionālā ziņojuma sagatavošana

Galvenie problēmjautājumi, ko Komiteja ir norādījusi savos noslēguma komentāros:

- Latvijā pastāv patriarhāla attieksme un tradicionāli stereotipi par sieviešu un vīriešu lomu ģimenē un sabiedrībā;
- Nav atbilstošu datu un informācijas par vardarbības izplatību pret sievietēm un atbilstoša (normatīvā) mehānisma, lai novērstu vardarbību pret sievietēm;
- Sieviešu un meiteņu nelegālās tirdzniecības pieaugums;
- Augsts prostitūcijas līmenis Latvijā un nepilngadīgo meiteņu iesaiste prostitūcijā;
- Sieviešu zemā pārstāvniecība lēmēj institūcijās politiskajā un sabiedriskajā dzīvē;
- Dzimumu stereotipizācija mācību grāmatās un citos mācību līdzekļos;
- Latvijā pastāv profesiju segregācija un būtiskas atšķirības algu apmērā, sievietēm augstāks bezdarba līmenis nekā vīriešiem.

Ārlietu ministrija

Nacionālā ziņojuma sagatavošana

Šobrīd izstrādātajā ziņojumā ir sniegtas atbildes uz Komitejas rekomendācijām un informācija par Konvencijas izpildi, proti, izstrādātajā ziņojumā ietvertas šādas tēmas:

Diskriminācijas aizlieguma definīcija normatīvajos aktos, speciālistu apmācības un sabiedrības informēšanas pasākumi, par dzimumu līdztiesības mehānismu, par sieviešu lomu ģimenē un sabiedrībā, par vardarbību ģimenē izskaušanu, par cīņu ar cilvēku tirdzniecību, prostitūcijas samazināšanu, par sievietēm vadošos amatos, par NVO iesaisti, par dzimumu stereotipu mazināšanu izglītībā, par vienlīdzīgām iespējām darba tirgū, par maternitātes, bērna kopšanas un vecāku pabalstu, par veselības aprūpes informācijas un pakalpojumu pieejamību, par HIV/AIDS izplatību starp sievietēm u.c. jautājumi

Ziņojumā ietverta informācija par normatīvo regulējumu, par politikas plānošanas dokumentiem, valsts veiktajiem pasākumiem un statistika sieviešu diskriminācijas izskaušanas jomā.

Ārlietu ministrija

Nacionālā ziņojuma izskatīšana

- Pēc nacionālā ziņojuma iesniegšanas ANO Komitejā, Komiteja pēc iespējas savlaicīgāk paziņo valstij ziņojuma izskatīšanas laiku un vietu.
- Komiteja var uzdot valstij papildu jautājumus, ja tā uzskata, ka nacionālajā ziņojumā nav iekļauta pilnīga informācija;
- Komiteja ik gadu rīko sesiju, lai izskatītu nacionālos ziņojumus. Komitejas sēdē valstis prezentē savus nacionālos ziņojumus un Komiteja izvērtē nepieciešamos uzlabojumus valstī.
- Pēc nacionālā ziņojuma aizstāvēšanas, balstoties uz nacionālā ziņojuma aizstāvēšanas laikā saņemto informāciju, Komiteja var sniegt valstīm rekomendācijas un noslēguma secinājumus.

Ārlietu ministrija

Nacionālā ziņojuma izskatīšana

Nākotnē (pēc šobrīd izstrādātā ziņojuma iesniegšanas ANO) Latvija plāno akceptēt vienkāršoto ziņojumu izskatīšanas procedūru:

- Komiteja sagatavo jautājumus par Konvencijas izpildi valstī;
- Nacionālais ziņojums sastāv no atbildēm uz Komitejas; uzdotajiem jautājumiem
- Ziņojuma izskatīšana Komitejā.

Ārlietu ministrija

Nevalstisko organizāciju iesaiste

- Nevalstiskās organizācijas var iesniegt Komitejā savus «ēnu ziņojumus», kas saistīti ar Konvencijas ieviešanu konkrētajā valstī;
- «Ēnu ziņojumi» var tikt sniegti Pirms sesijas darba grupā (*Pre-Sessional Working Group*), kad tiek sagatavoti papildu jautājumi valstīm pirms nacionālā ziņojuma izskatīšanas, vai pirms nacionālā ziņojuma izskatīšanas;
- «Ēnu ziņojumiem» ir noteiktas vairākas formālas prasības, tostarp ierobežots vārdu skaits un iesniegšanas termiņš;
- Komitejas sēdēs sesijas laikā nevalstiskajām organizācijām tiek dota iespēja paust savus komentārus mutvārdos.

Ārlietu ministrija

Paldies par uzmanību!

Anta Rutka-Kriškalne

Latvijas pārstāvja starptautiskajās cilvēktiesību institūcijas biroja vadītāja

anta.rutka@mfa.gov.lv, 67016341

Agnese Zarīte

Latvijas pārstāvja starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās biroja juriskonsulte

agnese.zarite@mfa.gov.lv, 67016434